

**Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний університет
імені В.О. Сухомлинського**

Затверджено Вченою радою
Миколаївського національного
університету імені В. О. Сухомлинського
(протокол №14 від 23.12.2019 р.)

ПОЛОЖЕННЯ

**про лабораторію
ДИФЕРЕНЦІАЛЬНОЇ ЛОГОДІАГНОСТИКИ ТА
ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОЇ ЛОГОКОРЕКЦІЇ**

кафедри спеціальної освіти

Загальні положення

1.1. Лабораторія призначена для підготовки студентів спеціальності «Спеціальна освіта» з наряду поглибленого вивчення особистісної сфери дітей з особливими освітніми потребами шляхом органічного включення студентів у процес корекції.

з метою:

- підвищення мотивації студентів до подальшого навчання;
- забезпечення взаємозв'язку теоретичної підготовки майбутнього фахівця з його практичною діяльністю;
- підготовки своєрідного фундаменту для професійного зростання майбутніх спеціалістів;
- сприяння усвідомленому самовизначенню студента для подальшої професійної діяльності;
- реалізація логопедичного супроводу з проблеми вивчення та розвитку задатків та здібностей дітей з ООП

1.2. У своїй діяльності лабораторія керується Конституцією України, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Етичним кодексом вчителя-логопеда України, Положенням про психологічну службу системи освіти, наказами адміністрації МНУ ім. В.О.Сухомлинського.

1.3. Лабораторія функціонує на базі факультету педагогіки та психології кафедри спеціальної освіти МНУ ім. В.О.Сухомлинського.

1.4. Лабораторія діє від свого імені у межах компетенції, визначеної цим Положенням, має право від свого імені укладати угоди за напрямками діяльності, передбаченими цим Положенням.

2. Мета, основні завдання і функції Лабораторії.

2.1. Основна концепція діяльності Лабораторії полягає у науково-методичному і практичному забезпеченні роботи зі студентами по вирішенню проблем вивчення та розвитку задатків та здібностей дитини з особливими освітніми потребами, питань корекції ТПМ.

2.2. В основі науково-методичних досліджень покладено ідею, що спираючись на досвід та інтереси дитини з ТПМ є можливість стимулювання педагогічними методами максимальному розкриттю індивідуальних задатків та розвитку здібностей.

2.3. Забезпечення якісного логопедичного та психологічного супроводу процесу опанування знань студентами.

2.4. Завданнями Лабораторії є здійснення організаційних та навчально-методичних функцій у галузі практичної логопедії, спеціальної психології в системі вищої освіти, а також своєчасне виявлення задатків і розвиток здібностей дитини з ТПМ.

Основні етапи роботи:

2.4.1. Проведення роботи яка спрямована на вивчення початкового рівня розвитку дітей з метою виявлення їх задатків:

- анкетування батьків;
- опитування спеціалістів які працюють з дитиною (команди) з метою вивчення потенціальних можливостей дітей;
- визначення індивідуальних відмінностей у здібностях дитини за допомогою діагностування дітей;
- аналіз результатів діяльності (творчих робіт) дітей.

2.4.2. Оцінка і прогнозування власних досягнень дитини з ТПМ (складання програми індивідуального розвитку дитини)

2.4.3. Розвиток здібностей дитини психолого-педагогічними методами (форми – групова та індивідуальна, вільна та спланована, створення ситуації успіху, формування пізнавальних інтересів, застосування розвивальних ігор які стимулюють розвиток загальних або спеціальних здібностей та ін.)

2.4.4. Розробка комплексу виховних і педагогічних, психопрофілактичних і психокоригуючих заходів, спрямованих на розвиток потенційних можливостей дитини.

- 2.4.5 Просвітницька робота з сім'єю дитини з ТПМ (складання рекомендацій щодо застосування індивідуальної програми розвитку)
  - 2.4.6 Підготовка студентів для волонтерської роботи з проблеми розвитку можливостей дитини з ТПМ.
  - 2.4.7. Розвиток творчого потенціалу студентів та викладачів, з метою подальшого його використання в учбовій та професійній діяльності, науково-дослідницькій роботі.
  - 2.4.8. Створення умов для викладачів корекційного напрямку щодо реалізації професійних навичок в межах Лабораторії.
- 2.5 Просвітницько-пропагандистська робота з проблем інтеграції дитини у суспільство.

3. Зміст роботи Лабораторії включає такі напрямки діяльності:

- 3.1. Впровадження наукових досягнень та передового досвіду у галузі спеціальної освіти.
- 3.2. Участь у заходах, спрямованих на взаємодію із закладами корекційної та реабілітаційної спрямованості – Державна реабілітаційна установа «Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Мрія», медичними та реабілітаційними закладами, ЗДО, ІРЦ міста Миколаєва та області.
- 3.3 Сприяння науковому зростанню студентів та викладачів.
- 3.4 Засвоєння основних принципів діяльності корекційного педагога, логопеда, спеціального психолога у закладах корекційної-реабілітаційного спрямування.
- 3.5 Розвиток особистісних якостей студента, необхідних у роботі з категорією дітей із ТПМ.
- 3.6 Розробка та впровадження комплексу виховних і педагогічних, психопрофілактичних і психокоригуючих заходів, спрямованих на розвиток потенційних можливостей дитини .
- 3.7. Сприяння реалізації здібностей дитини з метою покращення процесу його професійної соціалізації.

3.8. Просвітницька робота з сім'єю з метою корекції активності сім'ї.

3.9. Ознайомлення з основними прийомами і техніками взаємодії корекційного педагога (логопеда) з учнями та його сім'єю.

3.10. Формування оптимального функціонування сім'ї, яка виховує дитину з ТПМ.

3.11. Навчитися усвідомлювати та аналізувати потреби дитини та його батьків.

3.12. Сприяння адаптації дитини та його матері.

Структура Лабораторії

4.1. Лабораторію очолює завідувач, який несе персональну відповідальність за виконання завдань у відповідності з провідною ідеєю та означеним колом питань.

4.2. Координаційну функцію виконує декан факультету педагогіки та психології та завідувач кафедри спеціальної освіти.

4.3. Штатний розпис складається з завідуючого та викладачів кафедри.

4.4. Місцем розташування лабораторії є навчальний клас загальною площею 36,9 м², кількість місць класу – 22.

Перелік матеріально-технічної бази лабораторії

Настінне дзеркало (40 x 60 см), 1 шт.; дзеркало для індивідуальної роботи (6") 6 шт.; логопедичні зонди, шпателі, 6 шт.; настільна лампа, 1 шт.; шафи, 2 шт.; столи лабораторні 10 шт.; парта-ромашка, 1 шт.; парта одномісна, 1 шт.; стілець офісний, 2 шт.; стілець м'який, 20 шт.; дитяче крісло-мішок, 2 шт., ноутбук ASUS X540S, 2016 р. вип., телевізор Hisense 40", 2018 р. вип., колонки Sven SPS-608, 2018 р.вип., проектор Optoma ES 515, 2010 р. вип. Посібники та матеріали: для розвитку мислення, пам'яті, уваги, уявлення, фантазії, дрібної моторики, фізіологічного дихання, звуковимови; для навчання грамоти; попередження й подолання дисграфії та дислексії; формування лексики, граматичного строю мовлення, зв'язного мовлення та ін. Систематизований ілюстративний матеріал: предметні, сюжетні малюнки, серії картинок, картинки з діями та ін. Картотека: словесних, пальчикових ігор, ігор на розвиток комунікативних здібностей, віршів, загадок, чистомовок, скоромовок, текстів для автоматизації звуків та ін.

Посадові обов'язки

Завідувач лабораторією:

- дотримується законодавства про працю, етичного кодексу, правил та норм

охорони праці, техніки безпеки;

- розподіляє обов'язки між учасниками Лабораторії;

- вживає заходів щодо заохочення учасників;

- діє від імені Лабораторії, представляє її в усіх установах та організаціях.

- забезпечує своєчасну підготовку заявок на обладнання, літературу та інших матеріалів, які стосуються роботи Лабораторії;

- планує роботу навчально-наукової Лабораторії і його працівників, планує роботу на кожний день, виконанням ними індивідуальних планів;

- організовує бібліотеку лабораторії і повністю відповідає за її стан (комплектація, організація, використання та збереження її фондів). Спільно з викладачами кафедри складає заявку на літературу для бібліотеки;

- за допомогою викладачів і лаборантів зосереджує в лабораторії необхідні для навчального процесу наочні посібники, обладнання, дидактичні матеріали;

- готує для семінарських та практичних занять тематичні посібники.

- допомагає кафедрам залучити студентів до наукової роботи шляхом організації теоретичних семінарів та наукових гуртків, допомагає у роботі гуртків;

- систематично працює над підвищенням свого науково-теоретичного рівня, ділової кваліфікації;

- залучає до співпраці в лабораторії провідних спеціалістів з інших ВНЗ, викладачів університету, аспірантів, магістрантів, студентів випускних курсів;

- систематично працює над підвищенням свого науково-теоретичного рівня, ділової кваліфікації.

Посадові обов'язки з охорони праці:

- несе безпосередню відповідальність за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, інвентарю тощо;
- відповідно до цього Положення розробляє і переглядає (один раз на 5 років) інструкції з безпеки під час проведення занять у лабораторії;
- дозволяє використання обладнання, встановленого в лабораторіях, передбаченого чинними типовими переліками, затвердженими Міністерством освіти і науки України;
- проводить, інструктажі з охорони праці під час навчального і навчально-виробничого процесу;
- бере участь у розробці окремого розділу з охорони праці колективного договору (угоди); передового досвіду з охорони праці; бере участь у проведенні міжкафед-ральних нарад, конференцій з питань охорони праці;
- терміново повідомляє керівника та службу охорони праці закладу освіти про кожний нещасний випадок, що трапився з учасником навчально-виховного процесу, організує за потреби надання потерпілому першої долікарської допомоги, бере участь у розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку.

Працівники Лабораторії мають право:

- залучати студентів до наукових творчих майстерень викладачів (за самостійним вибором студентів);
- визначати зміст своєї діяльності з урахуванням державних норм і стандартів; проводити науково-дослідну, експериментальну, пошукову роботу;
- направляти у ЗДО, ЗЗСО, РЦ, тощо своїх працівників з метою вивчення досвіду роботи, проведення експериментальної роботи, надання навчально-методичної і практичної допомоги;
- стимулювати інноваційні розробки у галузі спеціальної освіти (логопедії);
- приймати участь в організації і проведенні науково-практичних конференцій і семінарів з теорії та практики спеціальної освіти (логопедії);

- залучати за згодою висококваліфікованих психологів, медиків, викладачів, науковців, працівників міністерств та відомств, та інших фахівців які працюють з молоддю, до співпраці з Лабораторією у різних напрямках соціально-психологічної роботи;
- випускати навчальну та науково-методичну літературу, експрес-інформацію, бюлетені тощо;
- надавати психолого-педагогічні консультації студентам, учасникам навчально-виховного процесу.

Додаток 1.

Розклад роботи Лабораторії

День тижня	Час роботи	Вид роботи
Понеділок	8.30 – 13.00 13.00 -14.00 14.00 – 17.00	Робота з обробкою отриманих в ході експериментального дослідження даних Обідня перерва Організаційна робота (планування роботи , методична та наукова робота)
Вівторок	8.30 – 13.00 13.00 -14.00 14.00 – 17.00	Індивідуальна робота зі студентами за напрямками лабораторії Обідня перерва Аудиторна, групова робота зі магістрантами, аспірантами за напрямками лабораторії
Середа	8.30 – 13.00 13.00 -14.00 14.00 – 17.00	Збір фактичного матеріалу на базі реабілітаційного центру дітей - інвалідів Обідня перерва Засідання членів лабораторії
Четвер	8.30 – 13.00 13.00 -14.00 14.00 – 17.00	Реалізація корекційних заходів на базі реабілітаційного центру дітей - інвалідів Обідня перерва Реалізація корекційних заходів на базі реабілітаційного центру дітей - інвалідів
П'ятниця	8.30 – 13.00 13.00 -14.00 14.00 – 17.00	Робота із залученими спеціалістами Обідня перерва Налагодження зовнішніх ділових взаємовідносин з реабілітаційними, соціально-психологічними, навчальними, медичними, громадськими, благодійними організаціями міста та області.

План роботи лабораторії

№ п/п	Термін виконання роботи (місяць)	Вид та форма роботи	Примітки
1.	вересень	Організація лабораторії Підготовка та затвердження Положення та іншої документації лабораторії. Створення робочої групи Залучення студентів до проблем роботи лабораторії (протягом року).	
2.	жовтень	Ознайомлення зі специфікою роботи реабілітаційного центру для дітей – інвалідів. Загальне ознайомлення з проблемою, визначення її зовнішніх меж. Формування цілей та задач дослідження. Презентація лабораторії.	
3.	листопад	Анкетування батьків. Проведення опитування спеціалістів які працюють з дитиною (команди) з метою вивчення потенціальних можливостей дітей – інвалідів. Послідовне вивчення особистості дитини з особливими потребами Визначення індивідуальних відмінностей у здібностях дитини-інваліда за допомогою діагностування дітей. Складання завдання вхідного і вихідного діагностування студентів. Опанування студентами конкретних методів та прийомів корекції під супервізією спеціаліста. Розробка методичних рекомендацій для студентів по роботі з дитиною – інвалідом та його сім'єю.	
4.	грудень	Формування груп для дослідження: експериментальної та контрольної у межах курсових та дипломних робіт, підвищення кваліфікації працівників РЦ України. Розробка критеріїв успішної діяльності з розвитку здібностей дитини з ТПМ. Участь у методичних семінарах, Всеукраїнських курсах. Залучення ближчого оточення дитини (сім'ї) у процес розвитку здібностей дитини. Аналіз результатів діяльності (творчих робіт)	

5.	січень-лютий	дітей – інвалідів. Проведення діагностування дитини та впровадження технологій розвивально-корекційного процесу. Налагоджувати співпрацю з різними соціально-психологічними службами та їх залучення до проекту.	
6.	березень - квітень	Узагальнення та синтез експериментальних даних. Проведення порівняльного аналізу експериментальної та контрольної груп. Зосередження на індивідуальній корекції, виходячи зі специфічних особливостей дитини. Пошук ефективних методів для подолання труднощів, зумовлених специфікою захворювання. Складання індивідуальної програми розвитку здібностей дитини,	
7.	травень	Організація роботи лабораторії на основі запитів від закладів соціального спрямування, Управління сім'ї та молоді держадміністрації, соціально-психологічних служб міста. Розробка рекомендацій для педагога – реабілітолога та помічника педагога – реабілітолога які працюють з дитиною Складання індивідуального сімейного плану реабілітації та розвитку здібностей дитини - інваліда	
8.	червень	Підготовка та організація міжвузівської студентської конференції з проблеми деонтології. Складання рекомендації психологам, педагогам, вихователям які працюють з дітьми з ООП у контексті досліджуваної проблеми. Підготовка та організація Круглого столу для викладачів та спеціалістів різних напрямків з проблеми соціалізації дитини з ТПМ. Соціально-психологічна підтримка сім'ї. Підведення підсумків роботи лабораторії на Всеукраїнських науково-практичних конференціях.	